

V Bruselu dne 16.11.2016
COM(2016) 726 final

Limité Cabinets
Embargo jusqu'à adoption

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

týkající se hospodářské politiky eurozóny

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

týkající se hospodářské politiky eurozóny

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 136 ve spojení s čl. 121 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik¹, a zejména na čl. 5 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy², a zejména na čl. 6 odst. 1 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Eurozóna pokračuje v hospodářském oživení, jež však zůstává křehké. V posledních letech bylo dosaženo významného posunu vpřed: od roku 2015 se HDP eurozóny v reálném vyjádření vrátilo na svou předkrizovou hodnotu a nezaměstnanost klesla na svou nejnižší úroveň od období 2010–2011. Agregátní poptávka však roste jen zvolna a inflace zůstává výrazně pod svou cílovou hodnotou navzdory výrazně akomodační měnové politice Evropské centrální banky. Následky krize, k nimž patří např. přetrvávající makroekonomická nerovnováha a vysoká míra zadlužení ve všech sektorech ekonomiky, jsou brzdou růstu. Za tohoto stavu je nutno snižovat páku a na spotřebu a investice zbývají jen omezené zdroje. Navíc platí, že růstový potenciál ekonomiky eurozóny již dlouhodobě sleduje klesající trend, který se v důsledku krize ještě zvýraznil. Z přetrvávajícího nedostatku investic a vysoké nezaměstnanosti plynou i přes známky zlepšení rizika, že se vyhlídky na růst dále zhorší. Obnovování rovnováhy v ekonomice eurozóny se nadále vyznačuje asymetrií, kdy nerovnováhu napravují pouze země, které jsou čistými dlužníky. Důsledkem tohoto stavu jsou rostoucí přebytky na běžném účtu. Dle globální dohody v rámci G20 mají členské státy eurozóny usilovat o to, aby v zájmu silného, udržitelného, vyváženého a

---

¹ Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.

² Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25.

inkluzivního růstu využily, ať již individuálně či kolektivně, veškeré nástroje politiky – monetární, fiskální i strukturální.

- (2) Ambiciózní strukturální reformy by měly usnadnit hladké a efektivní přerozdělení lidských a kapitálových zdrojů a pomoci s řešením problémů, jež plynou z probíhajících technologických a strukturálních změn. Je zapotřebí reforem, které nastolí příznivé podnikatelské prostředí, dokončí jednotný trh a odstraní překážky, jež brání investicím. Tyto kroky jsou velmi důležité, má-li vzrůst produktivita a zaměstnanost, zesílit konvergence a růstový potenciál a má-li být ekonomika eurozóny lépe schopna adaptace. Realizace strukturálních reforem cestou vytváření efektivních trhů s citlivými cenovými mechanismy by znamenala podporu pro měnovou politiku, jejíž efekty by pomáhala převádět do reálné ekonomiky. Reformy, které odstraňují překážky pro investice, a investice naopak podporují, mohou přinést dvojí výhodu v podobě krátkodobé podpory hospodářské činnosti a tvorby kapacity pro dlouhodobý růst. Reformy, které zvyšují produktivitu, jsou důležité obzvláště pro členské státy s velkou potřebou snižování páky, která souvisí s vysokým vnějším zadlužením, neboť rychlejší růst pomáhá podíl dluhu na HDP redukovat. Obnově vnější rovnováhy těchto zemí by pomohla rovněž podpora cenové i necenové konkurenceschopnosti. Členské státy s vysokým přebytkem na běžném účtu mohou k obnově rovnováhy v eurozóně přispět tím, že zavedou opatření včetně strukturálních reforem, která pomohou odvádět přebytky úspor do domácí poptávky, a zejména pak tím, že posílí investice. Další příležitosti v této souvislosti nabízí i stávající prostředí nízkých úrokových sazeb, zejména v zemích, jež mají z fiskálního hlediska značný prostor.
- (3) Budou-li strukturální reformy, včetně reforem, které členským státům ukládají individuální doporučení a které jsou potřebné k dokončení hospodářské a měnové unie (HMU), při své realizaci lépe koordinovány, může to v členských státech vyvolat pozitivní efekt přelévání a posilovat příznivé krátkodobé dopady těchto reforem. Tematická jednání Euroskupiny se ukázala jako přínosná z hlediska společného chápání reformních priorit pro eurozónu, výměny osvědčených postupů, podpory při naplňování reforem a strukturální konvergence. Euroskupina by měla v těchto jednáních pokračovat, v rámci možností je zintenzivňovat a účelně využívat sjednaných společných zásad a referenčního srovnávání. Do debaty na vnitrostátní úrovni a koncipování strukturálních reforem, které jsou pro členské státy v kontextu ekonomiky eurozóny nezbytné, mohou přispět i vnitrostátní rady pro produktivitu, jež mají být ustaveny na základě doporučení Rady z 20. září 2016³.
- (4) Těsná koordinace fiskálních politik v členských státech, která se opírá o společná pravidla, má zásadní význam pro to, aby bylo nalezeno vhodné celkové nastavení fiskální politiky a zajištěno řádné fungování měnové unie. Společná fiskální pravidla jsou nastavena tak, aby se zaměřovala na udržitelnost dluhu na úrovni členských států a zároveň ponechávala prostor k makroekonomické stabilizaci. Nastavením fiskální politiky v eurozóně na úrovni členských států a úrovni společné je tudíž nutno vyvážit dvojí cíl, kterým je zajistit dlouhodobou udržitelnost veřejných financí členských států na straně jedné a krátkodobou makroekonomickou stabilizaci na úrovni zemí i eurozóny na straně druhé. Za současného stavu, kdy panuje značná nejistota o síle oživení, kdy ekonomika vykazuje daný objem volných kapacit a kdy měnová politika zajistila značnou míru akomodace, je nutné, aby fiskální politika na úrovni eurozóny měnovou politiku doplňovala při stimulaci poptávky, zejména investiční, a při

³ Úř. věst. C 349, 24.9.2016, s. 1.

ukončení nízké inflace. Účinnost fiskální politiky, včetně efektů přelévání v jednotlivých zemích, roste v kontextu nízkých úrokových sazeb. Dává tedy smysl doporučit pro fiskální politiku v eurozóně jako celku pozitivnější orientaci. Pokud jde o rok 2017, je podle názoru Komise žádoucí, aby fiskální expanze na úrovni eurozóny jako celku dosahovala za stávajících podmínek až 0,5 % HDP⁴. Jedná se o cíl obezřetný a pragmatický z intervalu možných cílů, jehož spodní limit činí 0,3 % a horní limit 0,8 %, a který má vyvážit makroekonomickou stabilizaci s obavami o fiskální udržitelnost. Současně zůstává v řadě členských států veřejné zadlužení na vysoké úrovni a je nadále nutné, aby byla ve střednědobém horizontu obnovena udržitelnost veřejných financí. Z tohoto důvodu je nezbytné postarat se o vhodnou diferenciaci fiskálního úsilí v různých členských státech a zohlednit fiskální prostor a efekty přelévání v zemích eurozóny. Členské státy, jež dosahují lepších výsledků, než kolik jim ukládají jejich fiskální cíle, by měly svého fiskálního prostoru využít k podpoře domácí poptávky a kvalitních investic, a to včetně investic přeshraničních v kontextu investičního plánu pro Evropu. Zvláště účinným způsobem, jak mohou členské státy s fiskálním prostorem maximalizovat dopad na reálnou ekonomiku a hospodářské oživení v eurozóně, jsou například záruky za Evropský fond pro strategické investice. Členské státy, jež v rámci preventivní složky Paktu o stabilitě a růstu potřebují další fiskální korekci, by měly zajistit, aby obecně splňovaly požadavky, jež z tohoto Paktu plynou pro příští rok. V rámci nápravné složky Paktu musí členské státy zajistit včasné odstranění svých nadměrných schodků, mj. tím, že vytvoří fiskální rezervy proti nepředvídaným okolnostem. Růst by podpořily a udržitelnost veřejných financí by zlepšily strukturální reformy, zaměřené zejména na zvýšení produktivity. Krátkodobý dopad rozpočtů na poptávku a jejich dlouhodobý dopad na produktivitu by vzrostl i v případě, že by se rozhodujícím způsobem zlepšila skladba a řízení vnitrostátních rozpočtů na příjmové i výdajové straně, kdy by zdroje byly přesouvány na hmotné i nehmotné investice. Účinné vnitrostátní fiskální rámce jsou nezbytné k tomu, aby politiky členských států nabyly na věrohodnosti, a navíc pomáhají vhodně vyvážit krátkodobou makroekonomickou stabilizaci, udržitelnost dluhu a dlouhodobý růst.

- (5) Pracovní trhy v eurozóně se nadále postupně zotavují a nezaměstnanost trvale klesá. Míra dlouhodobé nezaměstnanosti a nezaměstnanosti mladých lidí však zůstává vysoká a na vysoké úrovni se v několika členských státech již ustálila chudoba. I přes určitý pokrok v reformách při zvyšování odolnosti a adaptability trhů práce přetrvávají v eurozóně značné diference, jež pro hladké fungování eurozóny představují i nadále problém. K hladkému a trvalému směřování pracovní síly do produktivnějších činností je nezbytné, aby byly pracovní trh, sociální ochrana, daňový systém a systém sociálních dávek kvalitně koncipovány a aby byly spravedlivé a inkluzivní. Účelem je (re)integrovat osoby, jichž se týká přechody mezi pracovními místy nebo jsou z pracovního trhu vyloučeny, omezit segmentaci a podpořit sociální spravedlnost, mj. zlepšením vyhlídek na kvalitní zaměstnání. Výsledkem bude i účinnější automatická stabilizace, výraznější růst a vyšší zaměstnanost, které jsou k řešení sociálních problémů v eurozóně důležité. Nezbytné reformy obnášejí: i) změny v legislativě na ochranu zaměstnanosti, jejichž cílem jsou spolehlivá smluvní ujednání a které zaměstnancům i zaměstnavatelům nabídnou flexibilitu a bezpečnost, podpoří přechody na trhu práce, zamezí tomu, aby se tento trh rozděloval do dvou kategorií, a které v případě potřeby umožní úpravy nákladů práce – v této oblasti je reformní úsilí v

⁴ Viz COM(2016) 727 final, 16.11.2016.

posledních letech zvláště intenzivní; ii) zdokonalení dovedností díky tomu, že vzroste výkonnost a efektivita vzdělávacích systémů a komplexních strategií celoživotního učení, které se budou orientovat podle potřeb trhu práce; iii) účinné aktivní politiky na trhu práce, jež pomohou nezaměstnaným, včetně dlouhodobě nezaměstnaných, na tento trh znovu vstoupit a zvýšit míru ekonomické aktivity, a iv) moderní adekvátní systémy sociální ochrany, které podporují osoby v nouzi, včetně osob nezaměstnaných a nezapojených na trhu práce, a které pro začlenění na tomto trhu nabízejí různé stimuly. Zlepšit výsledky, jichž trh práce dosahuje, lze i přesunem daňového zatížení z práce do jiných oblastí, zejména v případě osob s nízkými příjmy, a zajištěním spravedlivých daňových systémů. Členské státy eurozóny, jež tyto reformy zavedly, se vyznačují vyšší odolností a lepším výkonem v oblasti zaměstnanosti a sociálních věcí.

- (6) Při vytváření bankovní unie byl zaznamenán posun vpřed, jejího dokončení však dosaženo nebylo. Neexistence společného systému pojištění vkladů a společného mechanismu jistění pro Jednotný fond pro řešení krizí brání tomu, aby bankovní unie dokázala přerušit spojení mezi bankami a státy. Zatímco celková odolnost bankovního sektoru eurozóny od krize celkově vzrostla, vzrostl i tlak na banky vlivem četných faktorů, např. vysokého objemu úvěrů v selhání, neefektivních podnikatelských modelů a nadměrné kapacity v některých členských státech. Všechny tyto faktory vedou k nízké ziskovosti a zpochybnění životaschopnosti bank, a vlivem uvedeného tlaku klesá schopnost bank půjčovat ekonomice. Rizikům čelí i reálná ekonomika, kde se v některých členských státech drží míra veřejného a nefinančního soukromého dluhu na vysoké úrovni. V soukromém sektoru je zapotřebí trvale a plynule snižovat páku jednak prostřednictvím snižování úvěrových ztrát, obsluhy a v případě nutnosti i restrukturalizace životaschopného dluhu, jednak prostřednictvím likvidace dluhu, který životaschopný není, tak aby bylo možno kapitál realokovat rychleji a efektivněji. V této situaci může být snižování páky úspěšné a orientované prorůstově, budou-li řešeny nadále vysoké objemy úvěrů v selhání a dodržovány společné zásady při koncipování insolvenčních rámců pro podniky a domácnosti (včetně zkvalitnění rámců insolvenčního řízení a mimosoudního vyrovnání).
- (7) Za poslední rok bylo dosaženo určitého pokroku, pokud jde o iniciativy uvedené ve zprávě pěti předsedů o dokončení HMU v Evropě, k nimž patří např. posílená úloha dimenze eurozóny v rámci evropského semestru, doporučení ustavit vnitrostátní rady pro produktivitu a zřízení Evropské fiskální rady při Komisi. Práce pokračuje i na zprůhlednění a zjednodušení fiskálních pravidel. Chybí však dosud dohoda o dalších iniciativách, jež budou mít pro HMU zásadní význam, např. o evropském systému pojištění vkladů, jež v listopadu 2015 navrhla Komise. Navíc je ve světle zprávy pěti předsedů nutno řešit i obecnější problémy. Komise ohlásila svůj záměr představit v březnu 2017 bílou knihu o budoucnosti Evropy, která bude rovněž pojednávat o budoucnosti HMU. K dohodě o schůdném postupu vpřed je nutné, aby všechny členské státy eurozóny a orgány EU – a rovněž členské státy stojící mimo eurozónu – sdílely pocit odpovědnosti a povědomí o účelu. Silná HMU totiž pomůže řešit problémy, jimž EU čelí, důrazněji a bude mít příznivý dopad i na členské státy stojící mimo eurozónu,

DOPORUČUJE, aby členské státy eurozóny v období 2017–2018 přijaly samostatně i kolektivně v rámci Euroskupiny opatření s cílem:

1. Provádět politiky, jež v krátkodobém i dlouhodobém horizontu podpoří růst alepší schopnost adaptace, obnovu rovnováhy a konvergenci. Prioritu dát reformám, jež zvyšují produktivitu, zkvalitňují institucionální a podnikatelské prostředí, odstraňují překážky bránící investicím a napomáhají tvorbě pracovních míst. Členské státy

s deficitem na běžném účtu anebo s vysokým vnějším zadlužením by měly produktivitu zvýšit při současném zachování úrovně jednotkových nákladů práce. Členské státy s vysokým přebytkem na běžném účtu by měly zrychlit realizaci opatření, jež pomohou posílit jejich domácí poptávku, zejména investiční.

2. Prostřednictvím fiskální expanze, jež by v roce 2017 měla dosáhnout až 0,5 % HDP, zajistit celkově pozitivní orientaci fiskální politiky, která přispěje k vyvážené skladbě politik, podpoří reformy a posílí hospodářské oživení. Úsilí na vnitrostátní úrovni o zabezpečení dlouhodobé fiskální udržitelnosti, která respektuje Pakt o stabilitě a růstu, kombinovat s krátkodobou makroekonomickou stabilizací eurozóny, a to s využitím veškerého manévrovacího prostoru, jež uvedený pakt nabízí. Fiskální úsilí diferencovat podle jednotlivých členských států a přitom lépe zohledňovat jednak jejich pozici, pokud jde o požadavky Paktu o stabilitě a růstu, jednak celkovou situaci v eurozóně a efekty přelévání v jejích členských zemích: i) pokud jde o členské státy, jež dosahují výsledků lepších, než stanoví jejich fiskální cíle, využívat fiskálního prostoru k podpoře domácí poptávky a kvalitních investic, a to včetně investic přeshraničních v rámci investičního plánu pro Evropu, ii) pokud jde o členské státy, jež potřebují další fiskální korekci v rámci preventivní složky Paktu o stabilitě a růstu, zajistit, aby požadavky tohoto Paktu obecně splňovaly, iii) pokud jde o členské státy, na něž se vztahuje nápravná složka Paktu, zajistit včasné odstranění nadměrných schodků, mj. vytvořením fiskální rezervy proti nepředvídaným okolnostem. Zkvalitnit strukturu veřejných financí vytvořením většího prostoru pro hmotné i nehmotné investice a zajistit účinné fungování vnitrostátních fiskálních rámců.
3. Provádět reformy, které podpoří tvorbu pracovních míst, sociální spravedlnost a konvergenci, jež se opírá o účinný sociální dialog. Tyto reformy by měly kombinovat: i) spolehlivé pracovněprávní smlouvy, jež zaměstnancům i zaměstnavatelům nabízejí flexibilitu a bezpečnost; ii) kvalitní a efektivní systémy vzdělávání a odborné přípravy a komplexní strategie celoživotního učení zacílené na potřeby trhu práce, iii) účinné aktivní politiky na trhu práce, jež pomohou zvýšit míru ekonomické aktivity, iv) moderní a adekvátní systémy sociální ochrany, které podporují osoby v nouzi a poskytují pobídky pro začlenění na trhu práce. Přesunout daňovou zátěž z práce do jiných oblastí, především u osob s nízkými příjmy a v členských státech, kde nákladová konkurenceschopnost zaostává za průměrem eurozóny, a v zemích, jež nemají fiskální manévrovací prostor, zajistit, aby byla tato opatření rozpočtově neutrální.
4. Dohodnout se na evropském systému pojištění vkladů, který by vycházel z návrhu Komise z listopadu 2015, a zahájit práci na společném mechanismu jištění pro Jednotný fond pro řešení krizí, tak aby mohl začít fungovat před koncem přechodného období uvedeného fondu. Vypracovat a zavést účinnou strategii pro celou eurozónu, která bude řešit rizika pro životaschopnost bankovního sektoru, mj. pokud jde o vysoký objem úvěrů v selhání, neefektivní podnikatelské modely a nadměrnou kapacitu. V členských státech s vysokým objemem soukromého dluhu podporovat plynulé snižování páky.
5. Urychlit iniciativy k dokončení HMU, a to při plném respektování vnitřního trhu EU a způsobem otevřeným a transparentním. Provést zbývající opatření v rámci 1. etapy podle zprávy pěti předsedů o dokončení HMU v Evropě.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda/předsedkyně*